

Pijn bij kinderen in het ziekenhuis

Uw kind wordt binnenkort opgenomen of is al opgenomen in Máxima MC.

Wanneer uw kind een operatie of behandeling moet ondergaan, proberen wij daarbij zoveel mogelijk pijn te voorkomen of op een zo laag mogelijk niveau te brengen. In deze folder leggen we uit hoe we pijn bij uw kind meten én bestrijden. Met pijn bedoelen we: wat uw kind vindt dat pijn is! Pijn kan dus per persoon verschillen.

Om te meten hoeveel pijn uw kind ervaart worden hulpmiddelen gebruikt, de pijnmeetinstrumenten.

Pijnanamnese

Tijdens het opnamegesprek kunnen enkele vragen gesteld worden over hoe uw kind omgaat met pijn, bijvoorbeeld:

- Wat doe je als je pijn hebt?
- Vertel je dit ook tegen iemand?
- Wat helpt het beste om de pijn te verminderen?
- Wat zou je willen dat wij doen om je pijn te verminderen?

Daarnaast is er uitleg over pijnmeetinstrumenten.

Gevolgen van pijn

Als uw kind veel pijn heeft, zorgen stofjes (stresshormonen) in het lichaam ervoor dat uw kind minder goed geneest. Ook kan pijn ervoor zorgen dat:

- uw kind oefeningen minder goed kan doen (bv. met de fysiotherapeut) en dan duurt het langer voordat uw kind meer gaat bewegen;
- het uw kind minder goed lukt om mee te helpen met de verpleegkundige of dokter als zij uw kind onderzoeken of verzorgen;
- uw kind zich angstig en neerslachtig voelt.

Natuurlijk is het ook erg onplezierig voor uw kind om pijn te hebben. Vertel het de verpleegkundige daarom zo snel mogelijk als uw kind pijn heeft, zodat zij er iets aan kan doen.

De informatie in deze folder is van algemene aard en is bedoeld om u een beeld te geven van de zorg en voorlichting die u kunt verwachten. In uw situatie kunnen andere adviezen of procedures van toepassing zijn. Deze folder is dan ook slechts een aanvulling op de specifieke (mondelinge) voorlichting van uw specialist of behandelaar.

Meten van pijn

De verpleegkundige zal regelmatig aan u en uw kind vragen of hij of zij pijn heeft en zo ja hoeveel. Zij maakt daarbij gebruik van een pijnmeetinstrument. Welk meetinstrument wordt gebruikt, is afhankelijk van de ontwikkeling en leeftijd van uw kind. Hieronder staan de verschillende meetinstrumenten afgebeeld.

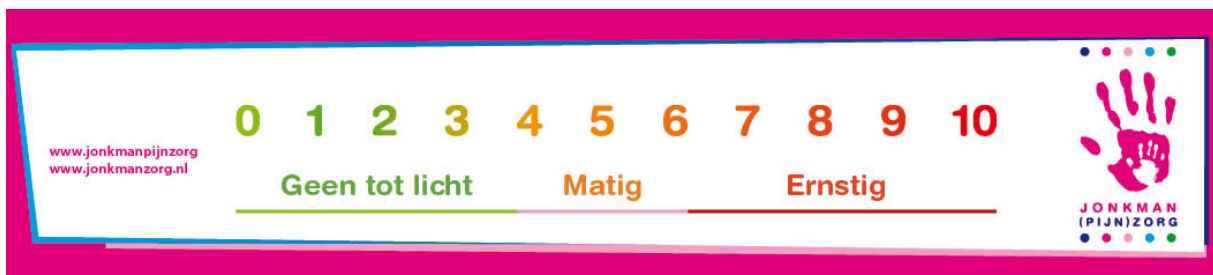
Als ouder kunt u natuurlijk ook goed zien wanneer uw kind pijn heeft, omdat u uw kind het beste kent. Vertel het de verpleegkundige als u ziet dat uw kind pijn heeft of wanneer hij of zij aangeeft pijn te hebben.

Pijnscore

Vraag aan uw kind om aan te geven hoeveel pijn hij heeft aan de hand van de gezichtjes.

Of vraag uw kind een cijfer te geven aan zijn pijn tussen de 0 en 10.

Wat te doen bij pijn?

Als uit de metingen blijkt dat uw kind pijn heeft zullen we, na overleg met de behandelend arts, starten met pijnstillers. De pijnmedicatie stemmen we af op de leeftijd en het gewicht van uw kind.

Een vast schema heeft een continu pijnstillend effect en vormt daarmee de basis voor het voorkomen of draaglijk maken van de pijn. Het kan voorkomen dat uw kind toch meer pijn krijgt, ondanks het regelmatig toedienen van pijn bestrijdende medicatie. In dat geval moet het schema aangepast worden en krijgt uw kind meer of andere medicijnen. Het is daarom van belang om verandering in de pijnbeleving van uw kind meteen door te geven aan de verpleegkundige.

Medicijnen rond een behandeling of operatie

Als uw kind een operatie of onderzoek ondergaat wordt, indien nodig, voor de behandeling al gestart met de toediening van medicijnen. Hierdoor wordt de pijngrens al voor de behandeling verhoogd. Na de behandeling wordt, indien nodig, de toediening van medicijnen volgens het vaste schema voortgezet tot deze (na het meten van de pijn) verminderd of gestopt kunnen worden.

Op deze manier proberen we ervoor te zorgen dat uw kind zo min mogelijk pijn heeft.

Vormen van pijnstillers

Er bestaan vele manieren om pijnstillers toe te dienen. Hieronder volgt een overzicht:

- **zalf**, die we aanbrengen op de insteekplaats van het infuus of injectieplaats waardoor de huid plaatselijk wordt verdoofd. Deze moet een tijd intrekken waardoor het niet altijd mogelijk is om het te gebruiken.
- **tablet**, uw kind slikt dit met wat drinken (eerst met water) of later met vla of yoghurt door. De verpleegkundige kan de tablet ook vermalen en oplossen met water of limonade.
- **een drankje**.
- **een zetpil**.
- via een **infuus**.
- met behulp van een **PCA-pomp**.
- Dit gaat ook via het infuus, maar hierbij kan uw kind zelf op een knop drukken als hij of zij pijn voelt aankomen. (zie de folder over de PCA-pomp). De anesthesist bepaalt afhankelijk van de ernst van de pijn, de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van uw kind of een PCA-pomp wordt gebruikt.
- een **epiduraal katheter**. Dit is een heel dun slangetje in de rug van uw kind dat op de operatiekamer wordt ingebracht. Hierbij zijn er 2 mogelijkheden.
 1. Uw kind krijgt via dit slangetje eenmalig medicatie toegediend en het slangetje wordt op de operatiekamer al weer verwijderd.
 2. Het slangetje blijft zitten en de eerste dagen na de operatie krijgt uw kind naast tabletten of zetpillen ook nog medicatie via dit slangetje. Indien dit het geval is heeft uw kind ook nog een infuus en een urine katheter. Na een paar dagen wordt het slangetje eruit gehaald.
- Combinaties van bovenstaande vormen van pijnstilling.

De meest gebruikte pijnstillers zijn:

- Paracetamol: tablet, smelttablet (bananensmaak, bessensmaak), infuus, drank of zetpil;
- Diclofenac: tablet of zetpil;
- Tramal: tablet, zetpil of druppels;
- Morfine: via infuus of zetpil.

In deze volgorde bouwen we de pijnstilling zo nodig ook op. We beginnen met paracetamol en geven morfine pas bij ernstige pijn. Voor iedere pijnstiller geldt een maximale dosering die uw kind per 24 uur mag krijgen. Wanneer uw kind de maximale dosering paracetamol al heeft gehad, geven we er daarom een andere pijnstiller bij. De arts kiest er vaak voor om een combinatie van pijnmedicatie te geven, omdat elke pijnstiller op een andere plaats zijn werking uitoefent.

Uit onderzoek is gebleken dat orale pijnstilling (via de mond) beter en sneller werkt dan een zetpil. Daarom is het dus ook de voorkeur om de medicijnen op deze manier te geven tenzij uw kind erg misselijk is. Indien uw kind misselijk is kunnen we hier ook iets tegen geven.

Er kunnen situaties zijn waarin pijnbestrijding niet gewenst is, bijvoorbeeld als niet duidelijk is waar de pijn vandaan komt en uw kind eerst geobserveerd moet worden. In dat geval is het toch belangrijk om op tijd aan te geven dat u kind pijn heeft om zo snel mogelijk helder te krijgen wat de oorzaak is van de pijn.

Uw kind kan door de medicijnen bijwerkingen krijgen, bijvoorbeeld misselijkheid. De verpleegkundige houdt goed in de gaten of uw kind een bijwerking heeft en probeert daar iets aan te doen. Als u als ouder ziet dat er bijwerkingen zijn, geef dit dan door aan de verpleegkundige.

Wat kunt u als ouder doen om de pijn van uw kind te verminderen?

Wanneer uw kind niet steeds aan de pijn denkt, voelt hij of zij de pijn meestal ook minder. Het is daarom prettig als uw kind afleiding heeft. Dit kan bijvoorbeeld door:

- het bezoek dat langskomt,
- uw kind voor te lezen,
- uw kind televisie of een film te laten kijken,
- uw kind te laten spelen,
- uw kind muziek te laten luisteren,
- met uw kind naar de speelkamer te gaan
- de pijnlijke plek te masseren,
- ontspanningsoefeningen te doen met uw kind.

Sommige kinderen vinden het prettig als er iets kouds of warmts tegen de pijnlijke plek aangelegd wordt (bijvoorbeeld een kruik of een coldpack). Deze zijn verkrijgbaar op de afdeling bij de verpleegkundige.

Meer informatie

Voor meer informatie over pijn bij kinderen zijn er de volgende boekjes:

- 'Nijntje in het ziekenhuis'
- 'Het oor van Leonoor'
- 'Een bed op wieltjes'

De boekjes zijn te leen in de bibliotheek.

Vragen over de folder

Heeft u naar aanleiding van deze folder nog vragen dan kunt u deze stellen aan de medewerkers van de afdeling. U kunt de kinderafdeling bereiken via telefoonnummer (040) 888 9370.